

UCHWAŁA NR L/291/ 2024
RADY GMINY CZYŻE
z dnia 28 marca 2024 roku

**w sprawie przyjęcia stanowiska Rady Gminy Czyże w sprawie wyrażenia opinii
o projekcie Ustawy o Obiekcie Światowego Dziedzictwa UNESCO Puszcza Białowieska**

Na podstawie §20 ust. 1 i 2 pkt 5 Statutu Gminy Czyże, stanowiącego załącznik do uchwały Nr 35.174.2018 Rady Gminy Czyże z dnia 27 września 2018 r. (Dz. Urz. Woj. Podl. z 2018 r. poz.3919) uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się stanowisko Rady Gminy Czyże w sprawie wyrażenia opinii o projekcie Ustawy o Obiekcie Światowego Dziedzictwa UNESCO Puszcza Białowieska stanowiące załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Stanowisko, o którym mowa w §1 należy przekazać:

- 1) Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej
- 2) Prezes Rady Ministrów
- 3) Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
- 4) Marszałek Senatu
- 5) Minister Klimatu i Środowiska
- 6) Wojewoda Podlaski
- 7) Marszałek Województwa Podlaskiego
- 8) Starosta Hajnowski
- 9) Burmistrzowie i Wójtowie Powiatu Hajnowskiego

§ 3. Wykonanie niniejszej uchwały powierza się Wójtowi Gminy Czyże.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady

Krystyna Gawryluk

Załącznik
do uchwały Nr
Rady Gminy Czyże
z dnia 28 marca 2024 r.

**STANOWISKO RADY GMINY CZYŻE W SPRAWIE WYRAŻENIA OPINII
O PROJEKCIE USTAWY O OBIEKCIE ŚWIATOWEGO DZIEDZICTWA UNESCO
PUSZCZA BIAŁOWIESKA**

Rada Gminy Czyże negatywnie opiniuje projekt ustawy o Obieckie Światowego Dziedzictwa UNESCO Puszcza Białowieska, przedstawiony na Senackiej Komisji Środowiska i Klimatu w dn. 13.02.2024 r.:

1. Projekt ustawy dotychczas nie był poddany konsultacjom społecznym z mieszkańcami powiatu hajnowskiego.
2. Nie wyrażamy zgody na wywłaszczanie prywatnych nieruchomości (strefę buforową określają granice własności Skarbu Państwa).
3. Oczekujemy na ustawowe zapewnienie środków na realizację programu Ponadlokalnej Strategii Rozwoju Gmin Powiatu Hajnowskiego i Powiatu Hajnowskiego na lata 2022-2030.
4. Oczekujemy na pełne i terminowe wypłaty za odszkodowania szkód wyrządzanych przez dzikie zwierzęta.
5. Deklarujemy wspólną pracę nad nowym projektem ochrony Puszczy Białowieskiej.

Uzasadnienie

W dniu 13 lutego 2024 roku podczas posiedzenia Senackiej Komisji Klimatu i Środowiska został skrótowo przedstawiony projekt ustawy o Obiekcie Światowego Dziedzictwa UNESCO Puszcza Białowieska. Następnie po późniejszym zapoznaniu się z projektem przedmiotowej ustawy stwierdzono nieścisłości. Dodatkowo po przeanalizowaniu dokumentu stwierdzono niekonstytucyjne zapisy ograniczające prawo wykonywania własności przez mieszkańców. Nie ma zgody na takie zapisy ustawy, które powodują, że mieszkaniiec Rzeczypospolitej Polskiej czuje obawę przez cały okres swojego życia, kiedy organ Dyrektor Puszczy Białowieskiej zdecyduje o wywłaszczeniu jego własności.

Na terenie lasów Puszczy Białowieskiej zlokalizowane są obiekty kultu religijnego, gdzie w trakcie nabożeństw oraz obchodów świąt parafialnych spotykają się mieszkańcy jak i turyści w ilości o wiele większej niż 20 osób wskazanych w projekcie ustawy. Należy więc uznać, iż projekt ustawy narusza zapisy ustawy o gwarancjach wolności sumienia i wyznania oraz ustawy o stosunku Państwa do Polskiego Autokefalicznego Kościoła Prawosławnego.

Jednocześnie należy zauważyć, iż projekt ustawy ogranicza dostęp do lasów Puszczy Białowieskiej dla turystów jak również mieszkańców lokalnej społeczności. Na terenie lasów Puszczy Białowieskiej nadal pozostają grunty użytkowane rolniczo będące własnością osób prywatnych. Ograniczenie dostępu poprzez obowiązek wykupywania biletu wstępu na swoje posiadłości i grunta godzi w funkcjonowanie Rzeczypospolitej Polskiej jako kraju konstytucyjnego i przyjaznego obywatelom. Wprowadzenie ograniczenia dla grup turystów maksymalnie 20 osób nie jest zasadne. Wiadomym jest, iż obecna infrastruktura turystyczna, tj. hotele, pensjonaty, jak również środki transportu (autokary) posiadają liczbę miejsc o wiele większą do obsługi turystów niż to zakłada projektowany przepis 20 osób. Obecny brak takiego ograniczenia nie powoduje przy tym żadnego zagrożenia dla walorów przyrodniczych Puszczy Białowieskiej.

Wiadomym jest że lasy Puszczy Białowieskiej są usytuowane przy granicy Państwa Polskiego z Republiką Białoruś. W ostatnich latach z uwagi na sytuację przygraniczną wprowadzono wojska, które są obecne na terenie lasów Puszczy Białowieskiej. Wprowadzony projekt zapisu, że wykonywanie zadań z zakresu obronności kraju można wykonywać tylko, jeżeli zostanie stwierdzony brak „rozwiązań alternatywnych”. Brak wyjaśnienia sformułowania „rozwiązania alternatywne dla obronności kraju”. Taka sama sytuacja dotyczy służb medycznych oraz mundurowych. W przypadku utraty zdrowia lub zagrożenia życia dozwolone jest prowadzenie akcji ratowniczych tylko i wyłącznie w przypadku stwierdzenia braku „rozwiązań alternatywnych”. Należy więc uznać, iż projekt ustawy narusza prawo do ochrony zdrowia o którym mowa w art. 68 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Dodatkowo należy zauważyć, iż projekt ustawy likwiduje instytucje silnie związane z ochroną i funkcjonowaniem Puszczy Białowieskiej, tj. Nadleśnictwa oraz BPN. Funkcjonowanie Nadleśnictw oraz BPN to nie tylko likwidacja miejsc pracy, ale też utrata dziedzictwa niemajątkowego i majątkowego ludzi pracujących na rzecz Puszczy Białowieskiej. Pracownicy ww. instytucji od wielu pokoleń w ramach swoich obowiązków jak i prywatnie zajmują się ochroną i funkcjonowaniem lasów Puszczy Białowieskiej.

Szczególną uwagę należy zwrócić na zapisy dotyczące użycia środków bezpośredniego przymusu przez funkcjonariuszy Straży Puszczy Białowieskiej oraz zasady używania środków bezpośredniego przymusu oraz zasady nabywania i używania broni bojowej i myśliwskiej przez funkcjonariuszy Straży Puszczy Białowieskiej. Tak więc, funkcjonariusz będzie posiadał broń po zdaniu egzaminu, na podstawie tylko rozporządzenia ministra środowiska. Brak jest informacji o kompetencji Ministerstwa Klimatu i Środowiska do przeprowadzenia egzaminów i szkoleń z zakresu posiadania i używania broni bojowej. Natomiast zapisy projektowanej ustawy o używaniu broni bojowej i używaniu środków przymusu bezpośredniego odsyłają do zapisów istniejących przepisów w tym zakresie. Tak więc, broń palną strażnik będzie mógł użyć w celu zatrzymania pojazdu, jeżeli jego działanie zagraża życiu lub zdrowiu uprawnionego lub innej osoby lub stwarza zagrożenie dla ważnych obiektów, urządzeń lub obszarów. Ważnym obszarem będzie Puszcza Białowieska UNESCO. Strażnik będzie mógł między innymi w celu wyegzekwowania wymaganego prawem zachowania lub ujęcia osoby lub udaremnienia ucieczki osoby, użyć kajdanek, pałki służbowej lub paralizatora.

Projekt ustawy nie zawiera zapisów mówiących o wypłatach odszkodowań za wyrządzone szkody w mieszkalnictwie oraz rolnictwie w sołectwach gmin puszczańskich przez zwierzynę bytującą na projektowanym obszarze Obiektu Światowego Dziedzictwa UNESCO. Od kilkunastu lat stwierdzono dużo precedensów związanych ze zwierzyną leśną. Zwierzyna leśna powoduje szkody w rolnictwie. Stado żubrów niszczy uprawy rolne. Wilki atakują bydło gospodarskie jak i psy domowe. W wyniku budowli wykonanych przez bobry, wody występują z rzek i potoków zalewając uprawy i budynki gospodarstw domowych. Brak w projekcie ustawy odpowiedzialności Dyrektora Puszczy Białowieskiej w tym zakresie.

Do dnia podjęcia niniejszej uchwały do projektu ustawy o Obiekcie Światowego Dziedzictwa UNESCO Puszcza Białowieska nie załączono załączników graficznych obrazujących powierzchnię i zasięg projektowanego obszaru UNESCO. Nie opisano także żadnych współrzędnych geograficznych obrazujących zasięg UNESCO.

W związku z powyższym należy uznać, iż projektu ustawy o Obiekcie Światowego Dziedzictwa UNESCO Puszcza Białowieska narusza zapisy Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, jak również inne istniejące ustawy. Przy tworzeniu tego projektu nie wykonano wszystkich czynności legislacyjnych o których mowa w Rozporządzeniu Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie „Zasad techniki prawodawczej” (Dz. U. z 2016 r. poz. 283).

W związku z powyższym, zasadnym jest przyjęcie uchwały negatywnie opiniując projekt ustawy o Obiekcie Światowego Dziedzictwa UNESCO Puszcza Białowieska, przedstawiony na Senackiej Komisji Środowiska i Klimatu w dniu 13.02.2024 r.